

Water voor moestuinen van vrouwen verslag

Nieuwe put bij Ganaye, nov 2025.

PROJECTHOUDER: Fédération des Banques de Céréales.

DOELGROEP : 900 vrouwen (landbouwers) in 9 dorpen.

DOEL 2025-26:

Algemeen:

- Extra inkomsten en zeggenschap voor ongeveer 900 vrouwen.
- Verlichting van het werk van vrouwen.
- Betere voeding voor honderden gezinnen.

Specifiek:

- Open putten in vijf moestuinen.
- Vier boorputten.
- Irrigatiekits (incl zonnepaneel) voor vijf moestuinen.
- Omheiningen voor twee moestuinen.
- Vier (opfris) cursussen voor 25 dorpsvoorlichters tuinbouwtechnieken, boekhouden.
- Trainingen *door* dorpsvoorlichters voor moestuinhouders.

WAT WERD BEREIKT

- Vijf open putten (Ganaye, Dorga, Banda Madja, Djawri, Tandjang).
- Twee boorputten (Bara, Mabar).
- Vijf irrigatiekits (Mabar, Tandjang, Bokyo, Djawri, Baro).
- Omheiningen voor twee moestuinen (Tchofiyo, Djawri).
- Twee (opfris)cursussen van twee dagen *voor* 35 dorpsvoorlichters.

- Tuinbouwtechnieken, compost en bio-pesticide maken, boekhouden.
- Trainingen *door* dorpsvoorlichters voor moestuinhouders.

Gepland in febr – april 2026:

- twee cursussen
- twee boorputten (Baro, Forra)
- een omheining (Tchalo)
- suivi

Dec 2025, omheining en bevoeiing voor tuin in Djawri.

Het tuinbouwseizoen begint nadat de oogst van sorghum, pinda's en sesam (in december) en van berbéré (in januari) binnen is. Dat is de belangrijkste bron van inkomsten voor vrijwel de gehele bevolking van de provincie Guera. In december wordt begonnen met het wieden van gras en onkruid in moestuinen en met de aanleg van nieuwe groentebedden. Vanaf eind december wordt er gezaaid. Voor bemesting zijn alleen geitenkeutels nodig. Groenten en kruiden groeien snel. Vanaf januari kan er elke week geoogst worden.

IMPACT

Meer voedselzekerheid en bestaanszekerheid.

Voorbeeld: vrouwen in Mabar hielden in 2025 voor de eerste keer een moestuin. De helft van de groenten die ze verbouwden was voor consumptie thuis. Het dieet veranderde daardoor radicaal. Mabar is ver van grotere markten, tot vorig jaar werden daar geen groenten gegeten. Dagelijkse saus bij de sorghumpasta bestond uit olie en water, boomblad of tomatenpuree, soms een klein beetje gedroogde vis voor de smaak. Weinig zout, want dat is duur. Maar in november 2025 vertelden vrouwen dat er het hele jaar heel weinig zieken waren geweest, geen malaria, geen diarree, geen kinderen die overleden. "Iedereen was sterker, doordat we nu elke dag groenten eten." Het verband tussen groenten en het wegblijven van malaria is misschien iets minder direct dan ze geloven, maar dat hele gezinnen gezonder zijn dan eerst is ongetwijfeld waar. De vrouwen van Mabar zijn nu zo gemotiveerd door wat ze in weinig tijd kunnen bereiken, dat ze sparen voor een aanbetaling voor een extra boorput voor het dorp (veilig drinkwater, dichtbij huis).

In sommige dorpen verbouwden vrouwen ook vroeger wel wat groenten, maar alleen voor eigen gebruik. Vrouwen die nu lid zijn van een moestuingroep, verkopen een deel van hun oogst en hebben dus contant geld. Ze besteden het aan schoolgeld voor kinderen, zout, suiker, zeep, medicijnen, kleding, reparaties aan het huis, en soms aan “tabak voor mijn man”.

Wie voor eerste levensbehoeften geen contant geld in huis heeft, moet zodra de sorghum of pinda's zijn geoogst minstens een deel daarvan verkopen. In de periode van de oogst levert dat veel minder op dan enkele maanden daarna. Soms is de nood zo hoog, dat mensen hun oogst aan een handelaar verkopen nog voordat hij van het veld is, voor een gruwelijk laag bedrag. Een zak (100 kg) sorghum die in mei 20.000 of 25.000 Fcfa zou opleveren, wordt dan verkocht voor 3.000 Fcfa. Als die 3.000 Fcfa contant voorhanden zijn, dankzij de verkoop van groenten, en als de voorraad sorghum, pindas of sesam niet hoeft te worden aangesproken totdat de prijs stijgt, dan is de winst dus eigenlijk nog veel groter.

Pater Franco Martellozzo overlegt over werk aan een put in Matimo, december 2025.

Empowerment.

In 2025 viel op dat vrouwen in veel dorpen de tuinbouw goed onder de knie krijgen. Een steeds grotere hoeveelheid groenten wordt niet meer alleen ter plekke, in de moestuin, verkocht, maar wordt naar de markt gebracht, waar er iets meer voor betaald wordt. De gemiddelde opbrengst voor een vrouw is 30 euro (20.000 Fcfa) per maand gedurende 4 à 5 maanden.

Veel vrouwen houden genoeg over om te investeren in wat ze hun “veiligheid” noemen. Ze kopen gouden oorbellen of keukengerei, niet om te dragen of om te gebruiken, maar om te kunnen verkopen in tijden van nood. Ze zijn dan niet afhankelijk van anderen.

Djimiye Sossal in Baro: “In onze groep hebben we vijf vrouwen wier man helpt met dingen als water halen en kleding wassen, omdat hij ziet dat zij druk is met de moestuin en dat dat veel opbrengt in de maanden waarin een man niet zoveel te doen heeft!” Ik kon het bijna niet geloven, maar heb het nagetrokken en het is waar.

Meeste groepen hebben afgesproken dat elke vrouw haar winst verdeelt in drie delen. Een deel voor zichzelf. Een deel voor een kas waaruit de groep reparaties aan bijvoorbeeld de pomp kan betalen, een deel om te herinvesteren (bijvoorbeeld in aankoop van sesam om te persen en door te verkopen, in huur van dagloners, in bijdrage voor een boorput die een ngo voor hen wil slaan.)

Banda Madja, april 2025.

Nov 2025, eerste groenten zijn gezaaid in Tandjang, terwijl werk aan put nog gaande is.

FINANCIEEL

Denkend aan Tsjaad stuurde in 2025: 52.000 € = 34.109.717 Fcfa
La Terre, Notre Mère ontving (na aftrek bankkosten): 33.988.200 Fcfa
 En besteedde tot 31 dec 2025:

5 putten	7.590.000
5 irrigatiekits	2.160.000
2 omheiningen	4.164.000
2 boorputten	5.990.000
Transport en toezicht	2.115.000
2 cursussen	500.000
6 mnd (1) salaris	<u>1.200.000</u>
totaal	23.719.000 Fcfa = 36.159 €

Te besteden jan-juni 2026:

Cursussen	500.000
2 boorputten	5.990.000
1 omheining	2.082.000
4 maanden salaris	800.000
benzine/suivi	<u>897.200</u>
totaal	10.269.200 Fcfa = 15.655 €